כשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות

בסוד שיח

בס"ד ■ יום רביעי ■ פרשת מקץ ■ א' טבת ה'תשפ"א ■ 16.12.2020 ■ גליון מס' 612

תפוצה לכל קהילות ישראל

עוד בעיתון

ניתן לעבור לכתבה הרצויה ע"י לחיצה על שמה.

מאי חנוכה?
מדוע חוגגים אנו את חג החנוכה? ניסים כדוגמת נס פח השמן היו בישראל מאז ומעולם {ראה לדוגמא את נס "צפחת השמן" במלכים א יז...
המשך בעמ' 2

ויוסף הוא השליט
בפרשת השבוע יוסף מתמנה למשנה למלך מצרים, והופך לשליט הארץ כאחראי הבלעדי לכל ענייני הממלכה. "ובלעדיך לא ירים איש...
המשך בעמ' 3

שו"ת חורף
האם כאשר רואים רק את ההבזק של הברק ניתן לברך, או שצריך לראות את גוף הברק עצמו?...
המשך בעמ' 4

סיפור לשבת
נר חנוכה שהציל חיים
הרב משה בריסקי הוא שליח חב"ד בעיר אגורה הילס במחוז לוס אנג'לס בקליפורניה. הרב בריסקי הוא נואם מוכשר ובשיעורי התורה...
המשך בעמ' 5

שביבים
■ *סוד בחוד האדמה*
המשך בעמ' 6

השתדלות ובטחון

/ הרב יעקב הלוי פילבר

יוסף שבע נדודים, אחר שהורחק מבית אביו לא זכה לשלווה אלא צרה רודפת צרה, עד שהוא מוצא עצמו לבסוף בבית האסורים על לא עול בכפיו, ולפתע לכאורה הוא רואה אור בקצה המנהרה, שני שריו של פרעה נתונים עמו בבית האסורים, אחד מהם הוא שר המשקים שיוסף פתר פתרון טוב לחלומו, והפתרון הוא שפרעה יחזירו לתפקידו כבראשונה. במצוקתו מנצל יוסף את ההזדמנות שנפלה לידו והוא מבקש משר המשקים בקשה מאד הגיונית שיזכור אותו לטובה ויעשה עמו חסד ויזכירו אל פרעה, בקשה שאולי תביא להוציאו מבית האסורים. ברם תוחלתו זו של יוסף אינה מתממשת, שר המשקים לא רק שאינו זוכר את יוסף אלא "וישכחהו", ובגלל ניסיון כושל זה של יוסף נגזר עליו להתאחר עוד שנתיים בבית הסוהר, כמו שאמרו במדרש [ב"ר פט] על הכתוב: "ויהי מקץ שנתיים ימים" - "שעל ידי שאמר לשר המשקים 'זכרתני . . . והזכרתני' נתוספו לו שתי שנים".

על דברי המדרש הללו שואל המגיד מדובנא בספרו 'אהל יעקב': ידענו מקדמונינו שגדר הבטחון באלוקים הוא שלא יבטח האדם במעשה נסים, אלא ישתדל ויעסוק בסיבות ואמצעים ארציים כמו המלאכה והמשא־ומתן וכדומה, ויהיה בוטח בה' כי על ידי הסיבות הללו ישיג חפצו, וכך אמרו חז"ל: על הכתוב: "'וברכתיך בכל אשר תעשה'. 'וברכתיך' - יכול יהיה יושב ובטל? תלמוד לומר: 'בכל אשר תעשה'". ולכאורה כך נהג יוסף כאשר השתדל באמצעים ארציים ולא סמך על הנס, ואם כך למה נענש?

רבנו בחיי (על התורה) מסביר שחס ושלום שיוסף הצדיק יתלה בטחונו בשר המשקים כי היה בטחונו רק בה' לבדו, ולכן אילו אדם אחר היה נוהג כמו יוסף לא היה בכך חסרון, כי כוונת יוסף היתה שאם הקב"ה הזמין אליו את שר המשקים אין זאת אלא שההשגחה העליונה שלחה אותו שיֵעשה לו נס על ידו, שהצלת הקב"ה את האדם היא על ידי סיבות, והאדם מצדו חייב לעשות השתדלות שלא לסמוך על הנס. אלא שכאן יש שתי מדרגות במידת הביטחון הנדרשת מבני האדם: המדה הרגילה היא שעל כל אדם להשתדל מצדו בהכנת הסיבות ולבטוח בקב"ה שיסייע לו בהצלחת דרכו. אך יש מדרגה גבוהה יותר, שאין דורשים אותה מכל אדם אלא רק מן הצדיקים, והיא שלא להתערב כלל בסיבות שמביאות את ההצלה, שלא להכתיב לקב"ה איך יביא את הישועה, אלא לסמוך בכל על הקב"ה "וה' יעשה הטוב בעיניו" [שמואל ב, י יב] ולכן גם אחר שראה יוסף שהקב"ה זימן לו את שר המשקים, היה צריך להמשיך לבטוח שהקב"ה לבדו יסיים את ישועתו מבלי לתדרך את שר המשקים איך יפעל להוציאו מבית האסורים. ועונשו של יוסף היה שדיבר עם שר המשקים וחילה פניו לדבר עם פרעה עליו, כמו שאמר לו במפורש: "והזכרתני והוצאתני". בקשה כזו לצדיק כמו יוסף נחשב הדבר לעוון, והקב"ה מדקדק עם הצדיקים אפילו כחוט השערה.

ואפשר להסביר את כישלונו של יוסף גם בדרך נוספת, לא בעצם הדיבור אלא בתוכנו. בדבריו של יוסף לשר המשקים יש שני חלקים, א. בקשה, ב. אינפורמציה. הבקשה: "כי אם זכרתני אתך כאשר ייטב לך, ועשית נא עמדי חסד, והזכרתני אל פרעה, והוצאתני מן הבית הזה". והאינפורמציה: "כי גנב גנבתי מארץ העברים, וגם פה לא עשיתי מאומה כי שמו אותי בבור". אילו היה יוסף מסתפק במסירת האינפורמציה בלבד ומשאיר ביד ההשגחה העליונה איך ייעשה שר המשקים שליח של ההשגחה העליונה להוציאו מבית המאסר, היה בכך השתדלות שאינה פוגעת בביטחון, שהעיקר נשאר בידי שמים. אבל מרגע שיוסף אינו משאיר להשגחה העליונה כל תפקיד, אלא מטיל על שר המשקים גם את הדרך איך להצילו, בבקשתו זו הפך יוסף את שר המשקים משליח ההשגחה למושיע בזכות עצמו, ועל כך אמר הנביא [ירמיה יז ה]: "ארור הגבר אשר יבטח אדם ושם בשר זרועו". ולכן נענש מפני שהגזים בהשתדלותו מעבר לצורך הנדרש.

■

מאי חנוכה?

/ הרב חגי לונדין*

מדוע חוגגים אנו את חג החנוכה? ניסים כדוגמת נס פח השמן היו בישראל מאז ומעולם {ראה לדוגמא את נס "צפחת השמן" במלכים א יז, שנעשה על ידי אליהו לאישה האלמנה}, ואף ניצחונותיהם הצבאיים של יהושע בן נון או דוד המלך - אשר לא היו פחותים מניצחונותיו של יהודה המקבי - לא היוו עילא מספקת לקביעת חג לאומי לדורות. על מנת להבין את מלא משמעותו של החג ישנו צורך להרחיב מעט ברקע ההיסטורי-רוחני של התקופה: לאחר חורבן בית המקדש הראשון יוצא העם לגלות בבל אשר במהלכה נשמטת ההגמוניה העולמית ממלכות בבל הנכבשת על ידי מלכות פרס. הצהרת כורש מאפשרת לעליית זרובבל ולאחריה לעליית עזרא ונחמיה, לכונן את בית המקדש השני ולבנות את חומות ירושלים, מה שמביא ליצירת אוטונומיה יהודית רוחנית בארץ ישראל תחת שלטון פרס. כמאה שנים מאוחר יותר זורחת שמשה של מלכות יוון ואזור המזרח התיכון כולו, וירושלים בכללו, נכבש בסערה על ידי אלכסנדר מוקדון. לאחר מותו נוצר סכסוך ירושה מתמשך בין ה'דיאדוכים')שרי הצבא של אלכסנדר(אשר בסופו, בית סלֵוְקוס, בעל שושלת האנטיוכוסים, מקבל את השליטה באזור סוריה-ארץ ישראל. המשמעות המרכזית העולה מכל הנתונים ההיסטוריים הללו היא ההבנה כי בינות כל התהפוכות העולמיות - עם ישראל נותר פסיבי, כבוש וחסר ריבונות. הישוב היהודי בארץ ישראל זכה לכל היותר לאוטונומיה דתית הנתונה בתחילה לשלטונה של מלכות בבל, לאחר מכן מלכות פרס ולבסוף מלכות יוון.

כלומר, סיפור החנוכה מתרקם לאחר שדורות על דורות אין זכר בציבוריות הישראלית לעצמאות מדינית. ועדכונים שוטפים... בתחילה, המפגש בין תרבות יוון לתרבות ישראל נראה כידידותי, מה שמתבטא ביחסו המכובד של אלכסנדר לחכמי ישראל {על פי יומא סט, א}, אולם עד מהרה, הניגוד המהותי בין התפיסה הפירודית היוונית לבין התפיסה האחדותית היהודית, מביא להתנגשות. יחסם של האנטיוכוסים כלפי היישוב היהודי הופך להיות מנוכר יותר ויותר וכאשר עולה על כס המלכות אנטיוכוס 'אפיפנס' 'הנאור', {שכינויו הלא רשמי היה 'אפימנס', משוגע}, מלך אחוז דיבוק להשלטת התרבות ההלניסטית בכל שטחי מלכותו - מגפת ההתיוונות פושה בכל הארץ. מוקם 'גמנסיון' ליד בית המקדש, אחד מן המתיוונים הקיצוניים ביותר - מנלאוס - מתמנה לכהן גדול ועושק את העם במיסים כבדים, היהודים הנאמנים בורחים מירושלים למדבריות ועולה של יוון הופך להיות כבד יותר ויותר. לבסוף, כאשר כלו כל הקיצין - מורם נס המרד על ידי מתתיהו ובניו. אך דא עקא, לאחר מאות שנים של ניוון לאומי, התפיסה התודעתית הישראלית הינה בהתאם: בתחילתו של מרד המקבים אין מדובר על דרישה לעצמאות מדינית אלא על מלחמה ל'זכויות דתיות' בלבד. הדבר מתבטא בנאומיו של יהודה המקבי המכריז כי מטרת המלחמה היא על כך ש"אנו נלחמים על נפשותינו ועל חוקינו" [מקבים א] או בסיפור התמוה [שם] על אותם מורדים יהודים שבחרו למות במערה ולא להילחם ביוונים עקב קדושת השבת. כל תפיסת המלחמה בעיני היהודים דאז היא ברמה הדתית-פרטית של 'שעת שמד' ולא מעבר לכך [על פי משפט כהן, עמ' שלו] אולם, מכאן ואילך הדברים מתפתחים אחרת. מלחמת הגרילה אותה מוביל יהודה המקבי כנגד גייסות יוון קוצרת הצלחה, ולפתע, לאחר שלש שנות לחימה, מוצאים עצמם החשמונאים לא רק משוחררים מן הכפייה היוונית אלא אוחזים בשלטון הלאומי בארץ ישראל. כל זאת בלי שהוגדר הדבר כאחת ממטרות המרד. לאחר מכן, כאשר מגיע גיס חדש מיוון ומציע לעם חרות דתית - לא מסתפקים המקבים בכך אלא פותחים במלחמת התשה, הנמשכת כעשרים וחמש שנה, עד סיומה בניצחונם המלא ובמינויו של שמעון, האחרון לבית חשמונאי שנותר, לנשיא יהודה. כך הם מגיעים לכינונה של מלכות ישראל העצמאית.

נס פח השמן אינו עומד בפני עצמו כטעם לחג החנוכה, אלא הוא הביטוי לאותה נקודת קודש ישראלית ה'חתומה בחותמו של כהן גדול' ההולכת ומתפשטת, ההולכת ומאירה עד להופעתה של מלכות ישראל שהיא היא עיקר עניינו של חג החנוכה, כדבריו הידועים של הרמב"ם [הלכות חנוכה ג, א]: "בבית שני כשמלכו יון גזרו גזרות על ישראל ובטלו דתם... וצר להם לישראל מאד מפניהם... עד שריחם עליהם אלהי אבותינו והושיעם מידם והצילם וגברו בני חשמונאי הכהנים הגדולים והרגום והושיעו ישראל מידם והעמידו מלך מן הכהנים וחזרה מלכות לישראל יתר על מאתים שנה עד החורבן השני". חג החנוכה הינו חג העצמאות של בית שני, חג המהפך התודעתי שנחקק בנפש האומה מתפיסה פרטית-דתית לתפיסה כללית- לאומית. חג החנוכה הינו חג חזרתה האחרונה של המלכות לישראל טרם הגלות. מכאן ואילך, עתידה מנורת החנוכה להאיר את מחשכי האפלה הגלותית. באותן שעות סכנה והתכנסות, בעת ש"מניחה על שולחנו ודיו" (שבת כא, ב)- תזכיר היא לאומה את עברה המפואר ואת תקוותיה לעתיד בעת שוב ד' את שבות עמו. בימים ההם בזמן הזה.

(הישיבה הגבוהה שדרות)

ויוסף הוא השליט

/ הרב איתמר הרשקו

בפרשת השבוע יוסף מתמנה למשנה למלך מצרים, והופך לשליט הארץ כאחראי הבלעדי לכל ענייני הממלכה. "ובלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו בכל ארץ מצרים[2]" - תרגם זאת אונקלוס, לא ירים ידו לזון ורגלו לרכב על סוס.

במהלך הדורות מצינו שרים ושועי ארץ מבני עמנו, שזכו גם כן להתקרב למלכות, עד כדי היותם חלק מרכזי בה. מהם היו שרים - כדון יצחק אברבנאל, או יועצי המלך - כרמב"ם.

בשלושת האישים הנ"ל, עלייתם לגדולה לוותה ברדיפה במקום הולדתם, עד כדי כך שהם נאלצו לברוח או לצאת את ארצם. יוסף שנרדף ע"י אחיו ונמכר למצרים, הרמב"ם שברח מספרד ומרוקו עד למצרים, שם נתמנה לרופאו של המלך. ודון יצחק אברבנאל שברח מפורטוגל לספרד, לאחר שהעלילו עליו שהוא מורד במלך, ובספרד נתמנה לשר האוצר.

אך מה מצאו מלכי האומות באותם אישים, עד כדי שהם הפקידו בידם את חייהם או כל כלכלתם וכלכלת עמם, בנאמנות חזקה כל כך.

כדי לענות על כך, יש לחזור לסיפורו של יוסף. כשעומד יוסף לפני פרעה ומכריז "בלעדי אלוקים יענה את שלום פרעה[3]" הוא נענה ב"בלעדיך לא ירים איש". כשהכרתו של פרעה בכוחו של יוסף, באה בראש ובראשונה מאמירתו של יוסף.

אך מה גרם לפרעה לראות את יוסף, כמי שאין נבון וחכם כמוהו.

כשפרעה מבקש מחרטומי מצרים וחכמיה לפתור את חלומו, אין הוא מקבל את פתרונם, כי "אין פותר אותם לפרעה" - שלא התיישבו על לבו. אך מנין לפרעה שאין הם צודקים ודווקא פתרונו של יוסף הוא הנכון.

פתרון אחד שהוצע לפניו היה, שיוליד שבע בנות ויקבור אותן בחייו, או שיכבוש שבעה מקומות ויפסיד אותם. בפתרונות אלו נטוע אינטרס אישי של הפותר. ברור היה, שכל הפותר יגדל בעיני המלך עד כדי קבלת שררה, ומשכך כל פותר ניסה לפתור על פי דמיונו, מה יעלה אותו לגדולה.

לכן פתרו לו - שבע בנות תוליד, משום שהן יצטרכו חתנים, ומי יתאים להן יותר מהפותר שהכריז על לידתן. או בידי מי ראוי לתת להיות שר הצבא המופקד על כיבוש הערים, אם לא את האיש שהגה וחזה את המלחמה. פרעה מבין זאת ועל כן לא מתייחס לפתרונם.

לעומתם יוסף לא בא להחזיק טובה לעצמו, למרות ידיעתו שפתרון נכון יעלה אותו לגדולה, עליה חלם עוד בארץ כנען. בכל זאת שם שמים שגור על פיו, "בלעדי אלוקים יענה את שלום פרעה" - כאומר רק כך יש פתרון נכון ומהיר.

כל זה נכון מצד פרעה. אך מה הביא את יוסף, לכלל הבנה מהו הפתרון הנכון.

כדי לענות על כך, יש להבין תחילה את התהליך אותו עבר יוסף. החל בחלומותיו, דרך ירידתו כעבד מצרימה, ועד לעמידתו מול פרעה. חוט השני העובר בין כל תחנות חייו אלו, הינו היכולת לנהל כל מצב, ולהפיק ממנו את המרב.

חלומותיו של יוסף - מבשרים לו על ייעודו כמשפיע. על כן למרות שאחיו יאספו אוכל טרם שנות הרעב, בדיוק כמו שיוסף אוסף במצרים. אעפ"כ קמה אלומתו וגם נצבה, ובאים בני יעקב לשבור שבר במצרים. יעקב אומר להם למה תתראו - מול בני עשיו וישמעאל שיאמרו מדוע אינכם דואגים ליום מחר. וכך גם היה החלום - אלומות האחים משתחווים לאלומת יוסף.

גם כאשר יורד יוסף, ומושם בבית פוטיפר - הוא המשביר לכל ענייני הבית, חוץ מלחם אדוניו. וכך חלומם של שר האופים ושר המשקים, נסוב גם הוא על ענייני פרנסה - סעודת פרעה ליום הולדתו. ומכיוון שכוחו של יוסף, הוא ההתבוננות במציאות כפי שהיא באמת. אזי כאשר הוא שומע את חלום פרעה בעניין היאור, ביום ראש השנה - בו נידונים מלכי האומות על פרנסתם. מבין יוסף שזהו הפתרון לחלום, פרנסת מצרים לשנים הבאות.

מאותה הסיבה ידע יוסף לומר, שפרעה עמד על שפת היאור, ולא על היאור עצמו. למרות שפרעה לא סיפר כך את חלומו ליוסף. וזאת משום שיוסף הבין, שיש כאן מעין נבואה אלוקית הבאה מאלוקים, ומשכך אין לפרעה יכולת לטעון, שהוא ראה בחלום שלו - ש'לי יאורי ואני עשיתני', וזהו אך דמיונו. ומה שהוא ראה בחלום, לא היה כי אם מראה אלוקים הוא - שהפרנסה מאתו יתברך. ולכן פרעה נחשב, רק כמי שעומד על שפת היאור.

את 'חכמת אלוקים' זאת, ראה פרעה ביוסף - ההסתכלות ההגיונית המתבקשת מלכתחילה. וכ"ש כשהיא מלווה במראות אלוקים, המשלימים את פתרון החלום, כחלום אחד.

הרמב"ם היה אף הוא כיוסף בשעתו - מי שרואה את המציאות כפי שהיא, ומתוכה פועל. הן בפירושיו על התורה ודברי חז"ל, הן בספר המצוות ובטעמיהן, והן בספרי האמונה. בכל מקום ופירוש, הולך הרמב"ם בדרך ההיגיון הצרוף המתבקש, הגם שלא תמיד נראתה לכל אחד בתחילה. אך לבסוף, נגלה הדבר לעין כל.

וכדברי פרעה לחכמיו - "הנמצא כזה איש אשר רוח אלוקים בו". צריך להסביר לחכמים את חכמתו של יוסף ברוח אלוקים שבו, כיוון שהם כחרטומי מצרים, שרואים שישנה 'אצבע אלוקים', אותה לא הכירו עד אז. וכך אין הם מכירים, את 'רוח האלוקים' של יוסף.

למרות כל זה, לא ירדו באמת חכמי האומות, לעומק גדלותם של אותם אישים. ולכן נאמר על המצרים - "ויקם מלך חדש... אשר לא ידע את יוסף", שעשה את עצמו כמי שלא יודע[4]. כבר בראשית עלייתו של יוסף, הוא מוגדר כ'נער עברי, עבד' - מי שאינו ראוי למלכות, ועל כן כל ההשתמשות שעושה בו פרעה, היא אך לעצמו. והנה יש פותר אותם - לפרעה. וכיוון שכך היה, חייבת לבוא התוצאה המתבקשת - שכחת יוסף, עד כדי הפניית עורף לכל מפעלו.

וכך גם דון יצחק והרמב"ם, שעזרתם למלכים - לא הואילה ביום צרה, אז עזבו אותם המלכים ואף רדפו אותם. ועניין זה מוכרח לבא - כיוון שאין זהו מקומם של ישראל להיות בו. שלא הגלה הקב"ה את ישראל לבין האומות אלא כדי שיתווספו עליהם גרים[5]. וכדי שניתן יהיה להחיות עם רב, שולח ה' אותם לפני המחנה להקים מפעל לתפארה, דרכו ניתן יהיה לקבץ את אותם גרים, אך גם לחזור למקומם לבסוף.

זהו מה שדרשו חז"ל על הפסוק הראשון בפרשה - קץ שם לחושך[6]. גם אם יורד יוסף למצרים ועולה בה לגדולה, עדיין אין זה מקומו - 'כי גנב גנבתי מארץ העברים' - ומודה יוסף בארצו, שזהו מקומו. ואף מסעו של הרמב"ם, הסתיים בהגעתו לארצו - ישראל.

כל מפעלו הגדול הוא תוצאה של ראיה, שלולי שיחבר את חיבוריו לא הייתה נשארת התורה כפי שהיא, בישראל. אך כיוסף, נרדף אף הוא ע"י בני עמו ואף נשרפו ספריו, כאומרים - נראה מה יהיו חלומותיו. אבל אביו שבשמים - שמר את הדבר. מצפה לראות מתי יתקיים כבר.

1 - פורסם בעלון 'מורשת הרמב"ם' לפרשת מקץ, תשע"ד
2 - בראשית מא, מד
3 - שם, טז
4 - רש"י שמות א, ח
5 - פסחים פז:
6 - "קץ שם לחשך' - זמן ניתן לעולם, כמה שנים יעשה באפלה. ומה טעם קץ שם לחשך? שכל זמן שיצר הרע בעולם - אופל וצלמות בעולם, נעקר יצר הרע מן העולם - עבר אופל וצלמות מן העולם. דבר אחר: 'קץ שם לחשך' - זמן ניתן ליוסף, כמה שנים יעשה בבית האסורים. כיון שהגיע קץ - חלם פרעה חלום, 'ויהי מקץ שנתים ימים' וגו'" - בראשית רבה פט, א

שו"ת חורף
הרב שבתי יגל / הכולל הקהילתי רעננה

גדר ברכת הברק

שאלה: האם כאשר רואים רק את ההבזק של הברק ניתן לברך, או שצריך לראות את גוף הברק עצמו?

תשובה: הפוסקים כתבו שלא צריך לראות את גוף הברק עצמו, ודי לראות את הבזק הברק כדי לברך את הברכה 'עושה מעשה בראשית'.

ואנסה לבאר הלכה זו.

הנה ברכת 'עושה מעשה בראשית' מברכים על הרבה תופעות טבע הגורמות להתפעלות בעת ראייתן, כגון הרואה ימים, הרים וגבעות ועוד.

אך בעוד שאת ברכת הימים ההרים והגבעות ניתן לברך רק אחת ל-30 יום, על ברק ורעם ניתן לברך בכל יום, ונשאלת השאלה מדוע שונה ראיית הברק מראיית ימים הרים וגבעות?

וכדי ליישב זאת אקדים שאלה נוספת: מדוע בכלל ניתן לברך על הברק 'עושה מעשה בראשית', הרי ברכה זו אנו מברכים רק על מה שנברא בששת ימי בראשית, כגון הרים ימים וגבעות (ומשום כך יש פוסקים שנקטו שאין לברך על ים המלח ברכה זו מאחר וברש"י בפרשת לך לך מבואר שים המלח לא נברא בששת ימי בראשית, ומשום כך כתבתי בתשובה בשו"ת 'בסוד שיח' שלא ניתן לברך ברכה זו על 'מכתש רמון') ואילו הברק שאנו רואים כעת בשמיים, נוצר ונברא רק כעת - 5781 שנה לאחר מעשה בראשית, ואם כן היאך ניתן לברך עליו?

וכדי ליישב כל הנ"ל אביא את לשון רבינו דוד אבודרהם בבואו לפרש נוסח ברכת הרעם 'שכוחו וגבורתו מלא עולם' (שניתן לברכה גם על הברק, כמבואר בשולחן ערוך ריש סימן רכ"ז) וזה לשונו:

> **'הנותן כח בטבע להראות כחו של יוצר בראשית כדי שייראו מלפניו'.**

ועל פי זה ביאר הרב בצלאל שטרן זצ"ל בשו"ת 'בצל החכמה' וכתב:

> **'כי בעת הופעת עניינים הנ"ל אין אנו מברכים על עצם התהוותם אז, רק על התגלותו של אותו כוח נעלם הטמון בטבע ושניתן לו מאת הבורא יתברך שמו בששת ימי בראשית, להראות על ידו כוחו של יוצר בראשית כדי שייראו מלפניו. נמצא ברכת 'עושה מעשה בראשית' שאנו מברכין על הברקים...הוא על הכוח הטבעי שנברא בששת ימי בראשית ממש'.**

כלומר - אין אנו מברכים ממש על הברק עצמו, אלא על הכוח הנעלם שכעת יצא לפועל בהופעת הברק, והכוח הנעלם הזה נברא בששת ימי בראשית.

על כל פנים, הופעת הברק היא זאת שלוקחת אותנו בחזרה אל ששת ימי בראשית להבין לזכור ולדעת שהקב"ה ברא את העולם ומחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית.

ובמילים אחרות: הברק הוא FLASH BACK, פלאש - הבזק, שלוקח אותנו בחזרה בזמן אל ששת ימי בראשית.

ולכן שונה ראיית הברק מראיית הימים הגבעות וההרים, מאחר וההרים והגבעות והימים אינם משתנים, והים התיכון הוא תמיד אותו הים התיכון כפי שנברא בששת ימי בראשית, אך לעומת זאת תופעת הברק - כל ברק הוא ברק חדש.

וביתר ביאור: פעמים שברכת 'עושה מעשה בראשית' באה לאחר שאנו עומדים ומתפעלים מיצירת הבורא יתברך שמו, כך הדבר בברכת ימים הרים וגבעות, אך יש פעמים שאנו מברכים ברכה זו ללא כל התפעלות חיצונית אלא מתוך ידיעה שכעת מתרחש אירוע המשחזר את 'מעשה בראשית', וכך היא למשל 'ברכת החמה' שמברכים אנו פעם ב-28 שנה בחודש ניסן ביום רביעי בשבוע, ובאותו יום נדיר - אין גלגל החמה שונה ממראהו בשאר הימים, ואותו גלגל חמה שנראה באותו יום נדיר, נראה כך גם בשאר ימות השנה והשנים כולן, ומדוע אנו מברכים ברכה זו? אלא משום שאנו יודעים שבעת הזאת החמה חוזרת לתחילת היקפה - היא שעת תליית המאורות בעת הבריאה, ואנו מברכים על כך למרות שאין שום התפעלות מיוחדת.

ונראה שגם ברכת הברק אינה על ההתפעלות, אלא שעל ידי הברק אנו יודעים כי כעת מתממש הכוח הנעלם שנוצר בששת ימי

בראשית, ולכן ניתן לברך בכל יום, כי רק בדבר התלוי בהתפעלות יש להמתין 30 יום בין ראייה לראייה, שבפחות מכך אין התפעלות מחודשת, אבל בדבר התלוי בידיעה ותזכורת - ניתן לברך בכל יום.

ואחר ראותנו כל זאת מובן מה שכתבו הפוסקים שלא צריך לראות את גוף הברק עצמו, שאילו היה זה כשאר ברכות הראייה של הימים הרים וגבעות, אכן היה צריך לראות את גוף הברק עצמו, אבל מאחר ואין גדרה של ברכת הברק כגדר ברכת הימים הרים וגבעות, די לנו בראיית הבזק הברק כדי להבין ולדעת שכעת מתממש מעשה בראשית.

ובאמת המעיין בלשון המשנה במסכת ברכות ובלשון השולחן ערוך יראה שלא כתבו **שהרואה** ברק מברך עושה מעשה בראשית, אלא כתבו **שעל** הברק מברך עושה מעשה בראשית, ודו"ק.

ולסיום אזכיר מאמר חז"ל באומרם 'לא נבראו רעמים אלא לפשט עקמומיות שלב' - והביאור הוא על פי ביאור האבודרהם שהוזכר לעיל שמטרת הרעם היא להזכיר כוחו של הקב"ה כדי שתהיה יראת ה' על פניו, ויתחזק ביראת שמיים.

ובמילים אחרות: הרעם הוא כמין שאגה של הקב"ה, ואריה כי ישאג מי לא ייראַ.

ועל פי זה ראיתי מסבירים מה שמשה רבינו אמר לפרעה לאחר מכת הברד 'ואתה ועבדיך ידעתי כי טרם תיראון מפני ה' אלוקים' והכוונה שבמכת הברד היו ברקים ורעמים כמאמר הכתוב 'ויהי קולות וברקים' ומטרתם הייתה לגרום לפרעה לירא מהקב"ה ולשחרר את בני ישראל, אך לאחר שמשה רבינו הבין שלא כך הדבר אמר לו 'ואתה ועבדיך ידעתי כי טרם תיראון מפני ה' אלוקים'.

נזכה בעז"ה לחורף משופע בגשמי ברכה.

סיפור לשבת

נר חנוכה שהציל חיים

הרב משה בריסקי הוא שליח חב"ד בעיר אגורה הילס במחוז לוס אנג'לס בקליפורניה. הרב בריסקי הוא נואם מוכשר ובשיעורי התורה שלו משתתפים יהודים רבים מכל הקהילות והמגזרים, גם כאלו שאינם משתייכים לבני קהילתו. פעם מסר שיעור על האמונה בה' בעתות קושי, והבחין כי בעיניו של אחד המשתתפים צצות דמעות. זה היה מפתיע לגלות שדווקא בו נגעו הדברים, משום שהאיש לא נמנה על באי בית חב"ד הקבועים, הוא עבד כמנהל המקהלה בבית הכנסת הרפורמי בעיר.

אחרי השיעור ביקש האיש לשוחח עם הרב. הוא סיפר כי כאשר הרב דיבר על ההשגחה הפרטית שמלווה את האדם בעתות סבל – הוא יודע היטב על מה מדובר. כמה שנים קודם הוא חווה טרגדיה. אשתו ושלוש בנותיו היו מעורבות בתאונת דרכים קשה ושתיים מתוך הבנות נהרגו במקום ל"ע. בעקבות האירוע הוא שקע בדיכאון עמוק ואיבד את הטעם בחיים. המצב החמיר עד שגם חיי הנישואין שלו נהרסו. הוא התגרש מאשתו ונותר לבדו עם בתו.

בשלב מסוים חש שאינו מסוגל לשאת את מצוקתו והחליט לשים קץ לחייו. הוא רצה להיפרד מהבת עם חיוך והתכוון לקחת אותה לסרט קולנוע ואחרי הסרט ישאיר אותה אצל אמה שלה ויעשה מה שיעשה. "כשהגענו לבניין הקניון בו נמצא הקולנוע, שמעתי מרחוק מוזיקה. האוזן המוזיקלית שלי קלטה שמדובר במוזיקה יהודית והתעוררה בנו סקרנות להתקרב. ראינו קבוצת צעירים רוקדת סביב חנוכייה ועוד לפני שהספקתי להבין מה קורה, בחור משך אותי לתוך המעגל והלביש עלי את המגבעת החבדי"ת שלו.

הבטתי בבת שלי וראיתי את האושר המתפשט על פניה. ידעתי שאני לא יכול לעשות לה את זה ובאותו רגע החלטתי להמשיך לחיות בשבילה".

"רגע, באיזה קניון זה היה"?, קטע הרב בריסקי את הסיפור. "באולם הקולנוע במרכז המסחרי 'מאונט גייט פלאזה' בעמק סימי (simi valley)". כעת היה תורו של הרב בריסקי לנגב דמעה. הוא סיפר כי כמה ימים לפני חנוכה, החליט להעצים את מבצע "פרסומי ניסא" ולהציב חנוכייה ציבורית במקום בו עדיין לא עמדה חנוכייה. הוא הרים טלפון אל המודיעין הטלפוני וביקש את המספר של הקניון בעמק סימי. המוקדנית התעניינה איזה קניון הוא מחפש, אך הוא עשה עצמו כאילו אינו מבין את השאלה. שכן באמת לא ידע איזה קניון עליו לחפש. הוא רק קיווה שהמוקדנית תיתן לו את המקום החשוב ביותר. המוקדנית בחרה לתת לו את המספר של "מאונט גייט פלאזה".

"הייתי בטוח כי מדובר בקניון מלא אנשים והבאתי אתי קבוצת בחורים, מאות סופגניות, תזמורת וציוד הגברה. לאכזבתנו מצאנו מקום שומם וחשוך. מתברר שהקניון עומד לפני פשיטת רגל, הוא בשלבי סגירה ולמעט אולם הקולנוע, כל החנויות ריקות. היינו מאוכזבים, הרגשנו טיפשים, אך כיון שראינו אנשים עומדים בתור להיכנס לקולנוע, לקחנו את החנוכייה מהכניסה לקניון והצבנו אותה על יד הקולנוע. העמדנו את המוזיקה והתחלנו לרקוד. אני זוכר כי חזרתי באותו ערב עם תחושת כישלון, והנה מתברר כי כולנו ארוגים זה בזה, ואותו נר חנוכה הציל חיים והעניק אבא לילדה יהודייה.

שביבים / שאול שיף

סוד בחור האדמה

"יהודי וייאוש הם מושגים מנוגדים מעצם מהותם. הם פשוט אינם יכולים לדור בכפיפה אחת". הרב שרגא שמואל שניצלר, שהיה מוכר יותר בכינויו רבי שמעלקה, סקר בעיניו את שוכני הצריף, כדי להיות בטוח שהאנשים הבינו את הנקודה שלו. בתוך קהל הפנים היגעות שהחזיר אליו מבט, היו כמה שהנהנו בראשיהם בהסכמה. אולי גם הם היו חסידים בחיים האחרים - החיים של לפני המלחמה - ולכן יכלו להעריך את מעשיותיו של רבי שמעלקה על רבנים חסידיים מהעבר. רבי שמעלקה לא סיפר את סיפוריו רק כדי להעביר את הזמן. התפקיד שלו, כפי שהוא ראה אותו, היה לשמור את רוחם של היהודים במחנה הריכוז ברגן בלזן, לבל תיפול. התפקיד היה יכול להיות הרבה יותר קל אילו הם היו נביאים, מכיוון שסוף המלחמה המתין במרחק חודשים ספורים מהם. אולם באותו כסלו בשנת 4491, המצב נראה חסר תקווה כמו בכל יום אחר. עבור רובם, אפילו המחשבה על חנוכה שהתקרב במהירות, לא יכלה לפזר את ענני הקדרות. באשר לרבי שמעלקה, הסיפור היה שונה לחלוטין.

מאז תחילת החודש הוא היה טרוד בהכנות לקראת החג. הוא חזר על אותה השאלה בפני כל מי שהוא פגש: "האם תוכל להשיג עבורנו מעט שמן? האם אתה מכיר מישהו שעובד במטבח?" אולם התשובה תמיד הייתה "לא". לחרדתו, הוא גילה שחנוכה עומד להגיע בעוד מספר ימים. הוא ידע היטב מה יקרה אם הוא לא יצליח למצוא שום שמן. רק חוט דק של תקוה החזיק רבים מחבריו בחיים. ברגע שחוט זה ייקטע, הם ייכנעו לַיֵם הייאוש העמוק והקודר שאיים להטביעם. אז הוא היה מוכרח להשיג קצת שמן. אפילו אם הוא ימצא שמן שיספיק רק כדי להדליק את הנר הראשון של חנוכה לכמה שניות, זה כבר יספיק. אבל בלי נרות חנוכה בכלל? זו בכלל לא הייתה אפשרות. כשרבי שמעלקה היה בעבודה (התפקיד ה"אחר" שלו במחנה היה לסלק את גוויות המתים מהצריפים) ביום שלפני חנוכה, הורו לו לעבור לצריף האחרון, שבו נפטרו מספר אנשים בלילה הקודם.

ובעודו חוצה את השדה הפתוח, נתקעה רגלו בחור קטן באדמה הקפואה והוא כמעט נפל. הוא הוציא את רגלו מהחור והבחין שמשהו קבור בתוכו. הוא בדק היטב שאיש אינו צופה בו ורכן לבדוק מה זה. הוא שלף מתוך האדמה צנצנת קטנה, שבתוכה נוזל קרוש כלשהו. שמן, הוא לחש. שמן לחנוכה! רבי שמעלקה הכניס שוב את ידו לאדמה, ולשמחתו גילה שהמחבוא טומן בחובו הפתעות נוספות. הוא הוציא חבילה עטופה בזהירות ופתח במהירות את מעטפת הנייר. בתוכה היו שמונה כוסיות זכוכית ושמונה פתילי כותנה דקים. לא היה ספק שאסיר יהודי כלשהו הטמין את החנוכייה הקטנה ואת השמן. אולם מי הוא? והיכן הוא? האם הוא הועבר למחנה אחר? האם הוא נפטר? למרות שרבי שמעלקה רצה מאוד שמן עבור הצריף שלו, הוא קיווה בכל מאודו שהיהודי שהטמין את הדברים האלה עדיין חי.

אולי הוא עדיין במחנה והוא יחזור למחרת כדי לחפש את האוצר שהוא הסתיר בזהירות כה רבה. אז רבי שמעלקה קבר שוב בזהירות את הכל. אולם במשך כל שאר אותו יום והלילה שבא אחריו, הוא שאל כל יהודי שהוא פגש את אותה השאלה: "מצאתי מעט שמן וחנוכייה. אולי אתה החבאת אותם?" האסירים נעצו בו עיניים עצובות, משוכנעים שהזוועות האחרונות שהרבי נחשף אליהן בעבודתו שבשו את שכלו. "לא רבי", הם אמרו, בזה אחר זה. "אני לא החבאתי שום שמן. לא החבאתי חנוכייה". אולם, בלילה שלמחרת, הם גילו שרבי שמעלקה לא השתגע. כשהם חזרו לצריפיהם אחרי מסדר הערב, הם ראו לתדהמתם חנוכייה קטנה ניצבת על אחד הדרגשים, ולהפתעתם הגדולה אפילו יותר, אחת הכוסות הייתה מלאה בשמן! רבי שמעלקה אמר את הברכות ואחר כך הדליק נר ראשון של חנוכה. הקבוצה עקבה בדממה אחר מלחמתה הנצחית של השלהבת הזעירה באפלה המקיפה אותה. חלקם חייכו, אחרים בכו. כולם הרגישו ניצוץ מתוק של תקווה מתעורר בליבותיהם המרירים. הנס הפרטי שלהם חזר על עצמו בכל אחד מלילות החג. ואז, כמה חודשים אחר כך, באפריל 1945, התרחש נס גדול עוד

יותר. גרמניה נכנעה. המלחמה הסתיימה. רבי שמעלקה היה אחד מברי המזל ששרדו את המלחמה. אחרי שמחנה ברגן בלזן שוחרר, הוא שב להונגריה, שימש שם כמנהיג רוחני לניצולים אחרים, והתפרסם בכינוי ה"טשאבער-רב". מספר שנים אחר כך, הוא נסע לביקור בארה"ב, וביקר שם מכר "מהמולדת הישנה" - רבי יואל טייטלבאום, הרבי מסאטמר. וכך, בעודם מעלים זיכרונות, ציין הרבי מסאטמר שגם הוא היה בברגן בלזן. "הייתי שם שנה לפניך", אמר הרבי מסאטמר. "הצילו אותי בכ"א בכסלו, ארבעה ימים לפני חנוכה. לפני ששמעתי על תכנית ההצלה, התכוננתי לקראת החג. שיחדתי כמה פקידים במחנה ואספתי קופסא של שמן, כוסיות ופתילות, שקברתי אחר כך בשדה. תמיד הרגשתי רע שהחנוכייה הקטנה שלי מעולם לא באה לידי שימוש. רבי שמעלקה חייך, "החנוכייה שלך באה לידי שימוש. היא האירה את אפלתם של מאות יהודים ועזרה לפחות לחלק מהם לשרוד את המלחמה".

שולחן של חנוכה

רבי יצחק אייזיק מזידיטשוב, היה חי בפשטות נפלאה - בבית פשוט וצנוע, עם רהיטים וכלים פשוטים בתכלית. אולם בכל מה שנוגע לתשמישי קדושה ולצורכי מצוה, לא הסתפק הרבי בכלים פשוטים, הוא היה מהדר וטורח להשיג כלים נאים ביותר. היתה לו חנוכיה יפה מכסף, פמוטים נאים לנרות שבת, כוס גדולה ליין של קידוש, קופסא מיוחדת לבשמים להבדלה וכדומה.

אחד מחסידי הרבי, שהיה עשיר מאוד, זכה פעם בגורל - בשולחן קטן ונאה, מחוטב היטב, עשוי בטוב טעם ודעת. עז היה חפצו לתת שולחן זה במתנה לרבי, כדי שיפאר את ביתו הדל והפשוט. אולם הצדיק מאן לקבל את המתנה. הלך העשיר אל בנו של הרבי - רבי אליהו, כדי לטכס עימו עצה, כיצד להשפיע על הרב לקבל את השולחן. בא ר' אליהו לפני אביו, והסביר לו שגם שולחן זה נצרך הוא לצורכי מצוה - להעמיד עליו את החנוכיה, ויש בכך משום "זה אלי ואנווהו" - "הִתנאה לפניו במצוות". נתרצה הצדיק לקבל מתנה זו - אבל בתנאי אחד: השולחן הזה לא יעמוד בביתו במשך כל ימות השנה! רק בימי החנוכה יובא השולחן אל בית הרבי, כדי לפאר וליפות את מצוות הדלקת נרות חנוכה...

מאיר בכל העולמות

קהל של חסידים הצטופף בבית מדרשו של "החוזה מלובלין" זצ"ל בשעת הדלקת נר חנוכה. הרב בירך על הנרות בדבקות עילאית, הדליק ונשאר לעמוד במקומו כשהוא מביט בפתיליות האש המרצדות. כאשר כילה את מלאכת הקודש, התחילו החסידים להתקדם לעברו לפי הסדר ולקבל את ברכתו. והנה הגיעה לפניו קבוצה של יהודים מעיירה הסמוכה ללובלין, ובפיהם בקשה: "סבל רב סובלים אנו מיהודי בשם יעקב. האיש הוא "מוסר" - מלשין, וכבר מסר לשלטונות הגויים יהודים רבים, אשר נאלצו לשלם כסף רב. היו גם יהודים שנאסרו בגלל הלשנותיו, ועוד כמה יהודים עומדים ומחכים למשפט לאחר שמסר אותם, וצפויים הם לעונשים כבדים ומרים. אנא, יעשה נא הרבי כלה במלשין זה!" הרהר הרבי שעה קלה, ואחר כך נענה ואמר בהשתוממות: "כיצד יתכן הדבר? איך יכול להיות שיהודי זה הוא "מוסר", הן מאיר הוא בכל העולמות!" נרתעו האנשים לאחוריהם, ולא ידעו את נפשם מתימהון. ימי החנוכה חלפו, והרב שלח לקרוא לחסידים. שוב שמע את דבריהם, אלא שהפעם קילל את הרשע המוסר, שלא יוכל להזיק עוד ליהודים. שמע בנו של הרב ותמה, מדוע בימות החנוכה טען כי מאיר הוא בכל העולמות ואין הוא יכול לעשות דבר, ואילו עתה מקללו? השיב הרב: "מוסר זה, כמה ששפל הוא, בכל זאת הדליק את נרות החנוכה, וכאשר הדליק ראיתי שמאיר הוא בכל העולמות, על כן היה עלי לחכות עד לאחר החנוכה, כדי שאוכל להסיר את פגיעתו אליכם...". כמה גדולים הם ימי החנוכה, כמה גדולה מעלתו של המדליק נרות חנוכה!

בנים תלמידי חכמים

אמרו חז"ל במסכת שבת (דף כג עמוד ב), אמר רב הונא הרגיל בנר, זוכה לבנים תלמידי חכמים. [שנאמר, כי נר מצוה ותורה אור, שעל ידי נר מצוה של שבת ושל חנוכה, יבוא אור של התורה]. הזהיר במזוזה, זוכה לדירה נאה. הזהיר בציצית, זוכה לטלית [בגד] נאה. הזהיר בקידוש היום, זוכה לשפע למלאות כדים וחביות של יין. ומעשה ברב הונא שהיה רגיל לעבור על פתח ביתו של רבי אבין, וראה שהיה זהיר מאוד בהדלקת הנרות לכבוד שבת ולכבוד חנוכה, אמר בטוחני שיצאו מבית זה שני תלמידי חכמים גדולים, ובאמת יצאו מבית זה, רב אידי בר אבין ורב חייא בר אבין, אחד כנגד שהיה זהיר בנרות שבת, ואחד כנגד שהיה זהיר בנרות חנוכה. וכמו כן רב חסדא היה רגיל לעבור על פתח בית אביו של רב שיזבי, וראה שהיה זהיר בהדלקת הנרות לכבוד שבת, אמר בטוחני שיצא מבית זה תלמיד חכם גדול, ובאמת יצא מבית זה רב שיזבי.

נרות גדולים

בחצי האי קרים שבחבל אוקראינה, היתה קהילה יהודית גדולה. יהודים רבים, שנמלטו מאימת הגזרות והרדיפות - מצאו שם מקום מפלט. רבי חיים חזקיה מדיני מחבר סדרת הספרים "שדי חמד", החליט להתיישב בקרים, דבר שעורר התרגשות גדולה ושמחה כללית. פה אחד באהבה וברצון הכתירו אותו כרב הקהילה. בהגיע ימי החנוכה, נוכח הרב לראות, כי נרות החנוכה הנמכרים בדוכנים הינם קטנים מאוד, כה צרים היו עד כי לא דלקו אפילו כפי הזמן המינימום של חובת ההדלקה [חצי שעה]. רבי חיים חזקיה הורה להכפיל את גודל הנרות, בהסבירו את חובת ההלכה, וגם כי "כל הזהיר בנר שבת ונר חנוכה לעשותם יפה - יהיו לו בנים תלמידי חכמים". הכפלת גודל הנרות הכפילה גם את מחירם, ויהודי קרים עניים ודלים היו. אך איש מהם לא התנגד. גדולה היתה שאיפתם לזכות לבנים מאירים בתורה, ומאותה שנה הוכפל גודל הנרות.

נס חנוכה במיהרלדארף

בשואה הנוראה, חפצו צוררי ישראל לכלות את העם היהודי. אולם גם בחושך הנורא של גיא הצלמוות הגרמני, עלו ניצוצות של גבורה ומסירות נפש לקיום המצוות, האירו באור יקרות, והוכיחו את גבורתו וחוסנו הפנימי של עם ישראל, ששום צורר אינו יכול לו. וכך מספרים החסידים אודות הדלקת הנרות של הרבי הקדוש רבי יקותיאל הלברשטאם מצאנז וחסידיו, במחנה העבודה "מיהרלדארף", חנוכה תש"ה:

היהודים השבורים והרצוצים שם במחנה, לא ידעו באיזה יום בשבוע יחול בדיוק יום ראשון של חנוכה. לוח שנה עברי לא היה בידם, והם היו מנותקים מכל וכל. הלכו אפוא אל הרבי מצאנז זי"ע, והוא

התיישב מיד בצריפו עם גזיר פחם בידו האחת, ששימש לו במקום עיפרון, ועם קרעי נייר של שק מלט בידו השנית, והתחיל לרשום עליהם מספרים ולחשב חשבונות על פי הזיכרון, עד שחישב בבירור באיזה יום בשבוע יחול כ"ה בכסלו. בהתקרב ימי החנוכה, הזדמן לרבי לעבוד במחסן העצים של המחנה. הוא ניצל הזדמנות פז זו, שהתגלגלה לידיו משמים, ובסיועם של עוד כמה יהודים התקין בסתר מנורה של עץ. אולם כיצד ישיגו שמן להדלקה? גם לזאת מצאו פתרון. מידי פעם היו היהודים מקבלים מרגרינה בקצבה. כל פירור של מרגרינה הוא סם חיים, תוספת נחוצה של אנרגיה לגוף התשוש. אך בימי החנוכה - כל פירור של מרגרינה הוא סם חיים לנשמה, תוספת אדירה של אנרגיה לנפש היהודית, שכן ממנו אפשר להתיך מעט שמן להדלקת נר חנוכה... ואכן יהודים רבים מן המחנה הפרישו במסירות נפש פירורי מרגרינה, ושמרו אותם עבור הדלקת הנרות. ופתילות מאין? חיש קל נשלפו חוטים מבגדי המחנה הבלואים שעטפו את גופם, עבור התקנת הפתילות, לשם מצות הדלקת נרות חנוכה. כשהגיע ליל ראשון של חנוכה, זכו היהודים במחנה להדליק את נרות החנוכה כמצוותם. הרבי זי"ע העלה את השלהבות ברטט של קדושה... שמחה עצומה הציפה את הלבבות.

ומספר הרבי: באחד הלילות הבאים, אחזה אש הנרות בצריף כולו, והתלקחה שריפה גדולה. מיד באו הרשעים לחקור ולדרוש מה היה שורש המאורע, ועל מעשה כזה - להדליק אש במחנה - היו ממיתים תכף ומיד את האיש ההוא שהעז לעשותו. ואף על פי כן לא עזבונו חסדיו יתברך שמו, וניצלנו מידיהם. ובסיום הדברים הוסיף הרבי בהתרגשות גדולה: "אפילו אודה לה' כל ימי חיי, בימים וגם בלילות, לא אצא ידי חובתי, להודות לאלוקים על שזכיתי אז תחת שלטון הרשעים לקיים את המצוה כראוי ולהדליק נר חנוכה כהלכתו, ולא זו בלבד אלא שיצאתי משם חי וקיים חרף הסכנה הגדולה שריחפה אז על ראשי".

בסוד שיח

כשם שפרצופיהם שונים
כך דעותיהם שונות

מערכת
בסוד שיח מאחלת
חג אורים שמח
לכל בית ישראל

עריכה גרפית - גיל ויין

נשמח לקבל תגובות והערות מהקוראים
בדוא"ל: besod@013net.net